

Rapport fra studietur til Norsk helsearkiv på
Tynset
30.09.21 – 01.10.21

Innhold

1. Bakgrunn	2
2. Folldal	2
2.1. Arkivene fra Folldal verk og omvisning i gruvene.....	2
3. Tynset.....	4
3.1. Møte med FARTT-kommunene	4
3.2. Møte og omvisning på Norsk Helsearkiv.....	5
4. Oppsummering og konklusjon	7
5. Regnskap og bilag	8
5.1. Regnskap.....	8
5.2. Bilag.....	8

1. Bakgrunn

Innlandet fylkesarkiv søkte i mai 2021 om stipend for en personaltur til Norsk helsearkiv på Tynset. Norsk helsearkiv tar vare på eldre bevaringsverdige pasientarkiv fra helseforetak og bygger opp et nasjonalt helseregister bestående av journaler fra avdøde pasienter innen spesialisthelsetjenesten.

Norsk helsearkiv er ledende innen digitalisering av analogt materiale og langtidsbevaring av digital langtidsbevaring. Da Innlandet fylkesarkiv – IKA Opplandene har store mengder helsearkiver fra kommunal sektor, samt et eget team som jobber utelukkende med digitalisering av analogt skapt kommunalt materiale, er kjennskap til Norsk helsearkiv og deres arbeid svært aktuelt for arkivets ansatte.

Studieturen ble gjennomført 30.09-01-10.21. I tillegg til Norsk helsearkiv ble det avholdt møte og omvisning i Folldal gruver, og møte med representanter fra dokumentforvaltningen i kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga og Tynset (FARTT-kommunene).

I alt 18 av personalet ved Innlandet fylkesarkiv – IKA Opplandene deltok på studieturen.

2. Folldal

2.1. Arkivene fra Folldal verk og omvisning i gruvene

Arkivene etter Folldalsverket er omfattende materiale som viser historien og utviklingen både til bedriften og lokalsamfunnet rundt gruva. Det er Musea i Nord-Østerdalen (del av Anno museum) som har arkivene, og deler av dem er ordnet.

Fylkesarkivet, som fylkeskoordinerende organ for privatarkiver, ble i forkant av studieturen bedt om arkivfaglige råd omkring videre ordning av arkivene. Møte ble avholdt mellom Arild Alander fra musea og fylkesarkivar Marit Hosar, Bjørg Ida Berget og Nadya Koriakina fra fylkesarkivet.

Engasjert gransking av privatarkiv fra Folldalsverket

De øvrige deltakerne på studieturen var på omvisning i gruvene, med gruvetog 1600 meter innover i gruvegangene til Worms hall. Folldal har en gruvehistorie som går helt tilbake til 1745, med kilometervis av gruveganger på mange nivåer i fjellet. I dag foregår det utredningsarbeid om hvordan man kan begrense forurensning av grunn og vassdrag på grunn av kopperholdig avrenning fra gruveganger og steintipper.

Mens de fleste bygningene omkring Folldal verk er trebygninger, er arkivbygningen brannsikkert bygget i mur.

Fra arkivene etter gruvene i Folldal

Glimt fra en av gruvegangene

3. Tynset

3.1. Møte med FARTT-kommunene

Siden studieturen var lagt til et geografisk område med medlemskommuner i IKA-Opplandene var det naturlig å avholde møte med kommunene i området. Møtet foregikk på Tynset rådhus på ettermiddagen den 30.09.21, og deltakere fra alle kommunene i FARTT-regionen var til stede (Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga og Tynset). Temaer for møtet var forberedelser til overgang til nytt sak-arkivsystem med fokus på filformater, presentert av Pål Mjørlund, gjennomgang ved Trond Amblie om deponering av papirarkiv og revisjon av bevarings- og kassasjonsplan, presentert av Eva Marie Meling Mathisen og Janne Brovold.

Verdens største spark finnes utenfor rådhuset på Tynset.

Kommunene var svært positive til møtet; det er en arena for å diskutere faglige problemstillinger og å utveksle erfaringer. For oss er det både viktig og interessant å møte personer som vi ofte har kontakt med digitalt eller på telefon. En blir bedre kjent med forholdene i de kommunene en møter. Flere av kommunene kunne ønske seg mer «fysisk besøk» fra fylkesarkivet.

3.2. Møte og omvisning på Norsk Helsearkiv

Tema for dag 2 på studieturen var besøk på Norsk helsearkiv. Norsk helsearkiv er en del av Arkivverket, og er depotordning for alt bevaringsverdig arkivmateriale fra helseforetakene. Norsk helsearkiv ble offisielt åpnet i nybygg på Tynset i 2019.

Norsk helsearkiv ble offisielt åpnet i 2019.

Vi ble møtt av direktør for helsearkivet Bjørn Børresen og leder for digitaliseringsseksjonen Guro Svae, og fikk omvisning i bygningen og innføring i hva Norsk helsearkiv arbeider med og hvordan de gjennomfører arbeidet.

Omvisning i lokalene til Norsk helsearkiv v/Bjørn Børresen

Pasientarkiv avleveres fra spesialisthelsetjenesten til Norsk helsearkiv 10 år etter pasientens død. Etter mottak plasseres fysisk materiale i et robotstyrt magasin. Fra magasinet henter roboten ut ønsket materiale som blir gjennomgått fysisk og digitalisert.

Med unntak av materiale skapt før 1950 blir pasientjournalene destruert etter digitalisering.

I seksjonen for digitalisering fikk vi se hvordan arbeidet var lagt opp for å være mest mulig effektivt og samtidig oppfylle de kvalitetskriteriene som blir stilt til de digitaliserte dokumentene.

Hver arbeidsstasjon har en egen skanner, og det var gjort beregninger av hvilke skannere som lønner seg mest med hensyn til pris, levetid og skannet volum.

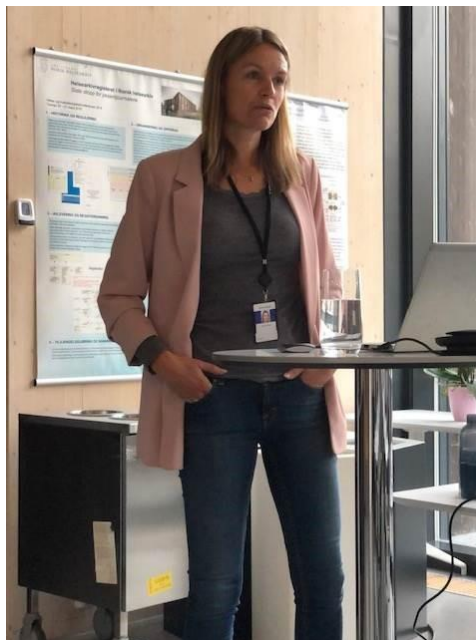
På skjermer i fellesarealene kunne vi se daglig produksjon og målsettinger i digitaliseringsseksjonen.

I tillegg til digitalisering har Norsk helsearkiv egne avdelinger for IT og helsearkivregister og for avlevering/utlevering/forskning/pårørende (saksbehandling). Vi fikk omvisning i både serverrom og kontorlokaler, og ser at det er avsatt plass til store framtidige datamengder.

Vi merket oss spesielt to ting i forbindelse med informasjonen vi fikk under omvisningen:

Det første er at digitaliseringsseksjonen har satt som kvalitetskriterium hvor stort informasjonstap som kan tolereres for ulike typer dokumenter. På enkelte dokumenter tillates inntil 35% informasjonstap. På andre dokumenter er toleransen langt lavere. Det legges vekt på lesbarhet når kvaliteten på hvert scannede dokument vurderes.

En annen erfaring de har gjort seg er at det er mer effektivt og lønnsomt at journalene finordnes i depot framfor at finordningen overlates til hver enkelt arkivskaper i forbindelse med avlevering.

Informasjon om digitalisering av analoge pasientjournaler v/Guro Svae

Etter omvisningen fikk vi presentasjoner fra flere ansatte ved helsearkivet. Presentasjonene hadde flere temaer:

Norsk helsearkiv administrerer ett av flere nasjonale helseregistre. De har derfor kompetanse blant annet omkring helselovverk, avlevering av pasientarkiver, saksbehandling og forskerforespørsler. Slike temaer er sentrale også for oss i Innlandet fylkesarkiv - IKA Opplandene. Fra Norsk helsearkivs side ble det særlig lagt vekt på forespørsler og innsynssøknader fra forskere.

Vi fikk også en gjennomgang av ulike forhold og utfordringer omkring digital langtidsbevaring, elektroniske uttrekk og multiproveniens. Her er det utfordringer både på statlig og kommunalt nivå, både når det gjelder regelverk og datatekniske løsninger.

4. Oppsummering og konklusjon

Det er både lærerikt og inspirerende å besøke andre arkivinstitusjoner og kommuner. Vi ser en nytteverdi i å lære om hvordan Norsk helsearkiv arbeider og hvilke utfordringer de har. Dette fordi vi har en del til felles, både gjennom digitalisering av store mengder arkiv, og fordi de håndterer store mengder materiale med sensitive personopplysninger. Mens Norsk helsearkiv har mye innsynsbegjæringer fra forskere, kommer forespørslene til Innlandet fylkesarkiv – IKA Opplandene i større grad fra kommuner og privatpersoner.

Kontakten mot personer i et interessant nasjonalt fagmiljø er viktig for kompetanseutviklingen i vår organisasjon.

Videre var det både spennende og historisk interessant å besøke gruvene i Follidal, og å møte og knytte kontakt med representant for privatarkivarbeidet ved Musea i Nord-Østerdal.

Møte med kommunene i regionen sto ikke på opprinnelig plan for studieturen, men siden tidsskjemaet gav rom for det var det rimelig å gjennomføre et møte for de som ønsket. Som nevnt tidligere var dette av nytte både for kommunene og de av de ansatte som deltok.

5. Regnskap og bilag

5.1. Regnskap

Utgifter	
Buss	15000,00
Hotell, 19 rom	22800,00
Diett	18209,00
Omvisning	3000,00
Gaver	350,60
Utgifter i alt	56359,60
Inntekter	
Støtte fra arkivforbundet	25000,00
Egenfinansiering	31359,60
Sum	56359,60

5.2. Bilag

Se vedlegg